

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Folkethinget. Nr. 84.

Niende Session.

26de Møde.

Mandagen den 9de Novbr. Aften Kl. 7.

(Fortfat.)

N. P. Hansen: Uagtet den ærede Ordfører skuffede mig i min Forventning, skal jeg dog tillade mig at bemærke, at jeg betragter dette Vædringsforslag som en høist nødvendig Tilføining til Lovforslaget. Det berører nemlig nærmest saadanne Folk, baade i Kjøbstæderne og paa Landet, som kun indskrænke sig til, hvad de formaae at udrette med deres egne Hænder, og jeg troer derfor, at det vil være saavel i Forbrugernes som i Frembringernes Interesse, at man gjør Veien for disse saalet tilgængelig som mulig, hvis man ellers for Eftertiden vil sikke sig de fornødne Haandværkere. Jeg maa nemlig bede bemærket, at efter de forhaandenværende Conjuncturer, er den ligefrem arbejdende Klasse langt heldigere stillet end mange Haandværkere, og i Særdeleshed end saadanne som de, hvormed der her er Tale, der enten paa Grund af Uformuenhed eller ved andre Omstændigheder ere indskrænkede til, hvad de kunne udføre med deres egne Hænder. Naar man vil sammenligne en saadan Haandværkers Kaar med den ligefrem arbejdende Klasses, er den sidste vistnok ingenlunde slettere, men snarere heldigere stillet med Hensyn til Erhverv end den første; vil man nu vanskeliggjøre Haandværkeren Veien ved at beskaffe ham med Indløsningen af sit Næringsbevis, og vil man berøve ham Adgangen til selvstændigt at kunne ernære sig, indtil han bliver 25 Aar, saa troer jeg sikkert, at det vil

have til Følge, at Mange, som ellers vilde have gaaet Haandværksveien, ville bortstrømmes deraf, saa at man snarere maa befrygte Mangel paa Haandværkere end en Overfyldning, som Enkelte frygte. Der er jo nemlig en stor Forskjel paa Haandværkerne i Kjøbstæderne og Haandværkerne paa Landet, idet de første i Almindelighed udøve deres Bedrift i større Omfang og med Ovenhold, hvad sjældent er Tilfældet med Haandværkeren paa Landet. Han indskrænker sig kun til sit eget Arbejde, høist med en Dreng, som han har i Lære, fordi det er almindeligt, at han ikke blot arbejder paa sit Værksted; i de fleste Tilfælde maa han bevæge sig omkring i Husene i hans nærmeste Egn, hvor hans Arbejde behøves, og som Følge deraf er det, som sagt, sjældent, at Landhaandværkeren holder Svende eller lønede Folk. Dette giver mig Anledning til at spørge, hvorledes en saadan Lærings Stilling vil blive, som har lært sin Profession hos en Landhaandværker, hvilket i Regelen vil være Tilfældet i hans 20de eller 21de Aar. Han maa jo haste dermed, da han i denne Alder kan komme til at indtræde i de militære Tjenesteforhold, men hvad enten han nu bliver Militair eller ikke, maa jeg tillade mig at spørge, hvorledes han skal ernære sig fra den nævnte Alder, til han bliver 25 Aar, naar Loven affrækker ham fra selvstændigt Erhverv, og naar der ikke gives Anledning for ham til at kunne arbejde og fortjene Noget hos Landhaandværkerne. Kjøbstadhaandværkerne ere heldigere stilledes i denne Henseende; thi de Læringer, som oplæres i Kjøbstæderne, kunne jo faae Arbejde hos Mesterne, og her er saaledes efter min